

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum
3 december 2019

Ons kenmerk
z2019-24700

Uw brief van
29 oktober 2019

Contactpersoon
070 8888 500

Uw kenmerk
2019-0000542236

Onderwerp

Advies over het concept voor het voorstel tot wijziging van de Wet financiering politieke partijen in verband met de evaluatie van deze wet

Geachte mevrouw Ollongren,

Bij brief van 29 oktober 2019 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het concept voor het voorstel tot wijziging van de Wet financiering politieke partijen in verband met de evaluatie van deze wet (hierna: het concept).

De AP heeft een aantal opmerkingen over het concept en adviseert daarmee rekening te houden.

Strekking van het concept

Op grond van de Wet financiering politieke partijen (Wfpp) moet een politieke partij een overzicht van de bijdragen van in totaal € 4.500 of meer die de partij in een kalenderjaar van een gever heeft ontvangen, sturen aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De naam en woonplaats van de gever, de hoogte van de gift en de datum waarop de gift is gedaan worden vervolgens openbaar gemaakt.

De Wfpp is op 1 mei 2013 in werking getreden. In 2017 en begin 2018 is de Wfpp geëvalueerd door de commissie-Veling. De commissie-Veling heeft in haar eindrapport aanbevelingen gedaan die de positie van politieke partijen verder moeten versterken. Het concept heeft tot doel om de Wfpp te wijzigen op een belangrijk deel van de door de commissie-Veling aanbevolen punten.

Datum
3 december 2019

Ons kenmerk
z2019-24700

De voorgestelde wijzigingen, voor zover in dit kader relevant, zijn:

1. De transparantieverplichtingen gaan ook gelden voor neveninstellingen en stichtingen voor individuele kandidaten.
2. In geval van een gift van een rechtspersoon of andere juridische entiteit kan niet langer worden volstaan met het melden van een postbus en postcode, maar moeten de gegevens van de uiteindelijk belanghebbenden worden genoemd.
3. Giften uit de EU en de EER worden volledig transparant. Een uitzondering hierop geldt voor giften van in de EU en de EER wonende kiesgerechtigden voor de verkiezing van de Tweede Kamer, waarvoor de drempel voor openbaarmaking van € 4.500 per jaar wordt gehandhaafd.
4. Giften van buiten de EU en de EER worden verboden. Ook hier geldt een uitzondering voor giften van buiten de EU en de EER wonende kiesgerechtigden voor de verkiezing van Tweede Kamer.

Advies

Europees burgerschap en verbod van discriminatie

Op grond van artikel 20, tweede lid, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) genieten de burgers van de Unie de rechten die bij de Verdragen zijn bepaald. Artikel 18 van het VWEU bepaalt dat binnen de werkingssfeer van de Verdragen en onverminderd de bijzondere bepalingen daarin gesteld, elke discriminatie op grond van nationaliteit verboden is.

Door het concept ontstaat er een verschil tussen giften van Nederlandse kiesgerechtigden en giften van andere Europeanen. Voor giften van Nederlandse kiesgerechtigden blijft immers de drempel voor openbaarmaking van persoonsgegevens van € 4.500 per jaar gehandhaafd, terwijl er geen drempel meer zal gelden voor giften van andere Europeanen. Een onderbouwing van de aanvaardbaarheid van dit verschil in het licht van het Europees recht ontbreekt in de toelichting bij het concept.

De AP adviseert om de toelichting op dit punt aan te vullen.

Bijzondere persoonsgegevens

In de toelichting bij het concept is aangegeven dat de voorganger van de AP in 2006 heeft geoordeeld dat de verwerking van bijdrage, naam adres en woonplaats van een gever, zijnde een natuurlijk persoon, zoals die voortvloeit uit de Wfpp geen verwerking is van bijzondere persoonsgegevens, omdat uit een bijdrage niet rechtstreeks de politieke gezindheid van betrokkene kan worden afgeleid. Van een verwerking in de zin van artikel 9 van de AVG is volgens de toelichting dan ook geen sprake.¹

Artikel 9, eerste lid, van de AVG bepaalt dat verwerking van persoonsgegevens waaruit politieke opvattingen blijken verboden zijn. Dit verwerkingsverbod geldt niet als is voldaan aan een uitzondering zoals genoemd in artikel 9, tweede lid, van de AVG.

¹ Memorie van toelichting, paragraaf 6. Verhouding tot hoger recht.

Datum
3 december 2019

Ons kenmerk
z2019-24700

Wanneer een natuurlijk persoon een gift aan een politieke partij doet, dan doet hij dat doorgaans omdat zijn politieke opvattingen corresponderen met die van de betreffende politieke partij. De AP is daarom thans van oordeel dat uit de verwerking van de gegevens over deze gift in principe de politieke opvattingen van de gever blijken. Deze gegevens zijn daardoor aan te merken als bijzondere persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG. Als mogelijke uitzonderingsgrond op het verwerkingsverbod van bijzondere persoonsgegevens zou in dit geval artikel 9, tweede lid, onder g, van de AVG (de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang) kunnen gelden. Daarbij geldt dat de evenredigheid met het nagestreefde doel moet worden gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens moet worden geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen moeten worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de gever.

De AP adviseert om in de toelichting bij het concept aan te geven dat er sprake is van het verwerken van bijzondere persoonsgegevens. Ook adviseert de AP om de uitzonderingsgrond op het verwerkingsverbod van bijzonder persoonsgegevens te onderbouwen en waar nodig het concept daarop aan te passen.

Openbaarmaking van het advies

De AP is voornemens dit advies na vier weken openbaar te maken op de website www.autoriteitpersoonsgegevens.nl. Behoudens tegenbericht gaat zij ervan uit dat hiertegen geen bezwaar bestaat.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,
Overeenkomstig het door de Autoriteit Persoonsgegevens genomen besluit,

ir. M.J. Verdier
Vicevoorzitter